

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

בפניי : כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אלה מירז

בעניין הקטין : הקטין, יליד 00.00.08

התובע : פלוני

ע"י ב"כ עו"ד אסי סגל ואח'

נ ג ד

הנתבעת : פלונית

ע"י ב"כ עו"ד סמדר הראל ישראלי

פסק דין

מבוא

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
1. הצדדים הם בני זוג לשעבר והורים לקטין, יליד 00.00.2008. הם הכירו בשנת 2007, ונפרדו לאחר מערכת יחסים קצרה. בסמוך לאחר לידת הקטין הגישה הנתבעת תביעות לעניין מזונות הקטין ואחריות הורית (תמ"ש 00000-12-08, תמ"ש 00000-12-08 בהתאמה). **הליכים אלה הסתיימו בהסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין ביום 8.2.2009 (להלן – "פסק הדין")**. בהתאם להסכמה מושא פסק הדין האחריות ההורית כלפי הקטין ניתנה לנתבעת. הואיל ובאותה עת התנהלו נגד התובע הליכים פליליים, הוסכם שהתובע יהא רשאי לפגוש בקטין לאחר תיאום עם הנתבעת 24 שעות מראש. הוסכם עוד שבתום ההליכים הפליליים נגד התובע, יפנו הצדדים ליחידת הסיוע לשם קביעת זמני שהות בין האב לבין הקטין, ואלה יובאו לאישור בית המשפט.
2. בנוסף לכך הגיעו הצדדים להסכמה לפיה התובע יישא במזונות הקטין בסך **1,800** ₪ מידי חודש, כשסכום זה כולל את הוצאות המדור ואת חלקו של התובע בהוצאות החריגות עבור בריאות וחינוך.
3. בשנת 2010 הגיש התובע תובענה לקביעת זמני שהות עם הקטין (תמ"ש 11902-04-10), וזו נמחקה ביום 19.2.2012. במסגרת הליך זה וכל עוד עמד על כנו, נעשו ניסיונות ליצירת קשר בין הקטין לבין התובע במרכז הקשר. בתוך כך ליוותה את הצדדים העו"ס לס"ד (דאז) שהגישה עדכונים ותסקירים לביהמ"ש.
4. בשנת 2014 הוגשה על ידי הנתבעת תובענה לשינוי שם משפחתו של הקטין, וכן תובענה ליחוד אפוטרופסות (תמ"ש 00000-11-14 ותמ"ש 00000-11-14 בהתאמה). ביום 10.9.15 ויום 21.1.2016 קיבל

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 בית המשפט תובענות אלה לאחר שהתובע משך ידו כליל ממעורבות בהליכים אלה ובהתאם להחלטת
2 ולא לקחת בהם חלק.
3
- 4 **בתביעתו דנן עותר התובע לבטל כליל את מזונות הקטין, מפאת התנהגותו המחפירה של הקטין כלפיו**
5 **וסירובו להיות בקשר עמו לטענתו, וכך על רקע ניכור הורי מצד הנתבעת, לטענתו.**
6
- 7 **טענות התובע/האב**
- 8 .6. התובע (להלן – "האב") מתאר בתצהירו את נסיבות היכרותו עם הנתבעת (להלן – "האם"), ועומד על
9 אלימות שהפעילה כלפיו בעבר. לדבריו האם עומדת מאחורי תלונות שווא שהביאו לאישומו באלימות
10 כלפיה ולהרשעתו בדין. לדבריו נותק מהקטין מיד לאחר לידתו. האם סיכלה את מפגשיו עם הקטין
11 במרכז הקשר בעבר. ניסיונות האם לתקוע טריז בינו לקטין החמירו לדבריו לאחר שנישא לאישה אחרת.
12
- 13 .7. לתובע נולדו שני ילדים מאשתו, ממנה התגרש, ולטענתו האם היא שהביאה לסיום נישואיו. לדבריו,
14 לאחר גירושיו הצדדים ניסו לחדש את הקשר ביניהם ולגדל יחדיו את הקטין, אך לאחר מספר חודשים
15 נפרדו – נגד רצונה של האם לכאורה.
16
- 17 .8. לטענת האב, מאחורי יחסו של הקטין אליו עומדים הסתה וניכור מצד האם, ולראיה לכאורה מפנה
18 לתסקיר עו"ס לס"ד שנערך ביום 25.3.2015 ולהעתיקי הודעות "ואטסאפ" מהאם שמלמדות לדבריו על
19 רצונה הבלתי מתפשר להרחיקו מחיי הקטין. הודעות כאלה, שלחה האם לפי הטענה גם לאמו של האב.
20 לטענתו האם יצרה קשר עם גרושתו האחרת, וקשרה עמה קנוניה להרע לו. כן יצרה האם קשר עם בנותיה
21 של גרושתו בניסיון לסכסך בין לבין האב.
22
- 23 .9. ההסתה המתמשכת מצד האם לכאורה, הביאה לטענת האב לניכור הקטין ממנו. לראיה מפנה האב
24 לתסקיר עו"ס לס"ד שנערך במסגרת ההליך דנן ביום 24.11.20.
25
- 26 .10. בנוסף, צירף האב סימוכין שונים לעניין הכנסתו והוצאותיו הנוכחיים.
27
- 28 **טענות הנתבעת/האם**
- 29 .11. לטענת האם בתצהירה (סומן נ/1), לאחר כניסתה להריון עם הקטין ביקשה לתת סיכוי ליחסיה עם האב,
30 נתנה לו את כל כספה לסילוק חובותיו, בעוד האב עזב אותה לאנחות בעת שהיתה בחודש השביעי
31 להריונה. לאחר הלידה ניסה האב לרצוח אותה באמצעות סכין לדבריה. האב נתפס ושהה במעצר בית
32 במשך שנתיים, לאחר שהורשע ונדון למאסר על תנאי, ריצוי עבודות שירות ופיצוי האם – פיצוי אותו
33 מעולם לא שילם לה.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 לדבריה עשתה כל שלא לידה על מנת לקיים את הקשר בין האב לבין הקטין. בתחילה הביע הקטין רצון
2 לפגוש באב, גם בעידודה, אך רצון זה הלך והתפוגג משום התנהגותו של האב כלפי הקטין. האם מכחישה
3 בתוקף את המיוחס לה, ואת הטענה לפיה סיכלה את המפגשים במרכז הקשר. לדבריה האב סיכל את
4 המפגשים בכך שלא התייצב אליהם, ובכך שחווה התקף זעם בנוכחות אנשי הצוות במרכז הקשר. לראיה
5 האם מפנה לתסקיר מיום 1.9.2011 בהקשר זה.
6
- 7 האם מוסיפה שבשנת 2014 בקשה להנפיק דרכון לקטין לשם נסיעה משותפת לטיול בחו"ל, ולשם כך
8 נדרשה להסכמת האב – שסירב לשתף פעולה. הקטין התקשר אל האב בהסכמתה, אך האב השיב לקטין
9 שהוא שונא אותו ומיחל למותו. האם מצידה ניסתה לשכנע את הקטין שאביו אוהב אותו ועובר תקופה
10 קשה. האם מזכירה שבעקבות סירובו של האב לשתף פעולה בהוצאת הדרכון לקטין, נאלצה להגיש
11 תביעתה לייחוד אפטרופסות. האב לא התייצב לדיונים ולא פעל בדרך כלשהי לחדש את הקשר עם
12 הקטין, ואף סירב למסור את כתובת מגוריו. התנהגות זו הביאה למסירת האפטרופסות הבלעדית לידיה.
13
- 14 הקטין השלים עם המצב בו אביו אינו מעוניין בקשר עמו. האב מנצל את הנתק מהקטין כדי להביא
15 לביטול מזונותיו, בעוד הוא שהביא לניתוק הקשר. לדבריה, במסגרת ההליך דן עשתה כל שלא לידה על
16 מנת לשכנע את הקטין לפגוש באב ושיתפה פעולה עם שירותי הרווחה, בעוד האב לא גילה כל מאמץ
17 לחידוש הקשר. מפנה בהקשר זה לתסקיר מיום 16.12.18 שהוגש במסגרת ההליך דן. לטענתה הסכימה
18 במעמד הצדדים ביום 18.12.18, לקיים מסגרת טיפולית לצדדים לשם חידוש הקשר בין האב לקטין. עוד
19 נקבע לדבריה בתסקיר מיום 23.9.19 שהיא משתפת פעולה ונקבעה תכנית לטיפול דיאדי ב"בית מאיה",
20 וכך למרות הלחצים הבלתי הוגנים שהופעלו על הקטין, ולמרות היחס המשפיל לו זכתה שם לטענתה.
21
- 22 כמצוין בתסקיר מיום 18.12.19, היא הופיעה עם הקטין לכל המפגשים המיועדים עם האב, אך הקטין
23 סירב למפגשים, גם נוכח התנהגות האב במהלך המפגשים.
24
- 25 האם מוסיפה וטוענת שמצבה הכלכלי דחוק, וסכום המזונות הקבוע נדרש למילוי צרכיו ההכרחיים של
26 הקטין. הכנסתה היחידה של האם היא קצבת אבטלה בסך כ 4,000 ₪. לדבריה עוד, האב מצוי בהליכי
27 פש"ר, במסגרתם הועמדו מזונות הקטין על סך של 1,000 ₪ בלבד. האם גובה את המזונות מהמל"ל,
28 ומשולם לידה נכון למועד הגשת התצהיר סך של 1,930 ₪ בחודש.
29
- 30 **הרקע העובדתי**
- 31 בטרם נפנה להכרעה בתובענה, יש מקום לסקור את הניסיונות שנעשו בעבר, ובמסגרת ההליך דן לחידוש
32 הקשר בין האב לקטין (להלן – "רועי" [שמו של הקטין שונה בנוסח שנועד לפרסום]). שני הצדדים
33 מתייחסים לניסיונות אלה כחלק בלתי נפרד מטענותיהם בהליך – בשים לב לאכסניה בה אנו מצויים,

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 והיא תביעה לביטול מזונותיו של רועי. בתוך כך ניחשף לעמדות הגורמים המקצועיים שרוכזו לרוב על
2 ידי העו"ס לס"ד בתסקירים מטעמן, בעבר ובהווה, והן להחלטות הרלוונטיות של בית המשפט.
3
- 4 **סקירת ההליכים והתסקירים במסגרת תביעת העבר מטעם האב – תמ"ש 11902-04-10**
- 5 **18. תסקיר מיום 22.11.2010** – בעת ההיא רועי היה בן שנתיים ו-9 חודשים, והאב ריצה עבודות שירות
6 בעקבות הרשעתו בתקיפת האם. מצוין שהאב פגש את רועי "מספר מועט מאוד של פעמים מאז לידתו
7 ותמיד בנוכחות האם". מצוין עוד שלדברי האב הוא "חזר בתשובה. כיום נשוי בשנית ואשתו בהריון".
8 מתואר כי מערכת היחסים בין הצדדים "מעוותת, חולנית ובלתי אחראית [...] אינם מתקשרים ביניהם
9 וטובת בנם דורשת כי בניית הקשר בינו לבין אביו תתבצע בהדרגתיות". עו"ס לס"ד המליצה על בניית
10 קשר בין האב לבין רועי במרכז קשר, תוך הסתייעות בצוות הטיפולי שבמקום.
11
- 12 **19. תסקיר מיום 3.3.2011** – התסקיר נועד לתאר את מידת שיתוף הפעולה של הצדדים עם המפגשים במרכז
13 הקשר. לרועי מלאו אז שלושה חודשים. מצוין שבין האב לבין רועי נערכו שלושה מפגשים בלבד, בעוד שלושה
14 מפגשים בוטלו על ידי האב. לפיכך "בניית הקשר עדיין בראשיתה".
15
- 16 **20. תסקיר מיום 31.5.11** – מאז הגשת התסקיר הקודם נפגשו האב ורועי רק פעם אחת; כך בעקבות שביתת
17 העובדים הסוציאליים שנמשכה כ-3 שבועות, אך בעיקר מכיוון שהאב ביטל 2 מפגשים, בעוד האם ביטלה
18 מפגש אחד. צוין שבין ההורים אין תקשורת והאם מתלוננת על ריבוי הביטולים מצד האב, שנעשו ברגע
19 האחרון ולאחר שהכינה את רועי ליציאה למפגש. האב הוזמן לפגישה כדי להעריך את יכולתו להמשיך
20 ולקיים מפגשים באופן רצוף.
21
- 22 **21. עדכון מיום 5.6.2011** – האב הודיע ש"הוא אינו מעוניין להמשיך לפגוש את בנו במרכז הקשר ובכוונתו
23 לתבוע משמורת על בנו [...]". צוין עוד שהאב הודיע "בניגוד להמלצתנו כי אינו מעוניין להמשיך
24 במפגשים ולו עד הגשת תביעתו למשמורת על בנו".
25
- 26 **22. תסקיר מיום 1.9.11** – מצוין על בסיס התסקירים הקודמים ש"רוב ביטולי המפגשים בין האב לבנו נעשו
27 ביוזמת האב וחלקם בסמוך מאוד למועד המפגש, לאחר שהאם כבד הכינה את הילד לקראת ההגעה
28 למרכז קשר". מצוין שרועי כבר בן 3 וחצי ופגש את אביו "מספר מועט מאוד של פעמים מאז לידתו [...]".
29 האב הפסיק את המפגשים ביוזמתו למרות ובניגוד להמלצת מרכז הקשר ועו"ס לס"ד". ההמלצה היא
30 שככל שהאב מעוניין לחדש את הקשר עם רועי, יש להוסיף ולקיים מפגשים במרכז קשר, שם הצוות
31 הטיפולי יסייע לאב "בבניית קשר מיטיב עם בנו ושני ההורים יקבלו הדרכה הורית". התסקיר נחתם
32 באמירה ש"על האב לדעת ולהבין כי עליו להתמיד בקשר עם בנו באשר הסדרי ראייה בלתי רציפים
33 גורמים לילדו תחושה של נטישה, אכזבה ותסכול".

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 עדכון מיום 15.11.2011 – שני ההורים לא יצרו קשר עם עו"ס לס"ד ולא עלה בידי האחרונה לאתרם.
2 לפיכך לא חודש הקשר בין האב לקטין; עדכון מיום 9.1.2012 – רועי כמעט בן 4, ומי מההורים לא יצר
3 קשר עם העו"ס לס"ד.
4
- 5 בעקבות העדכון, ולאחר קבלת תשובת האב להודעה בדבר חוסר מעש ולפיה משך ידיו מההליך, הורה
6 בית המשפט ביום 19.2.2012 על מחיקת התביעה תוך חיוב האב בהוצאות בסך 1,500 ₪.
7
- 8 **סקירת ההליכים ועמדת הגורמים המקצועיים בהליך הנוכחי**
- 9 **תסקיר מיום 16.12.18** - לעת זו רועי כמעט בן 11. חלפו שש וחצי שנים מאז נמחקה תביעת האב לעיל,
10 במהלכן האב לא פעל לביסוס קשר עם רועי. התסקיר נערך לפי הוראת בית המשפט, בשים לב לכך שהאב
11 לא הגיש תובענה בעניין הקטין או לחידוש הקשר עמו. העניין הונח על שולחנה של עו"ס לס"ד אחרת.
12 מצוין שמאז ההליכים הקודמים, ואותן ארבע פגישות שהתקיימו במהלך שנת 2011, האב לא פגש
13 ברועי, לאחר שהפסיק את המפגשים ביוזמתו.
14
- 15 האב סיפר שאינו זוכר את המפגשים לטובה, בעטיו של צוות מרכז הקשר, שלא היו מקצועיים דיו
16 לשיטתו. ניכר שמירב עניינו בסוגיית המזונות. את חוסר המעש מצדו הסביר האב בכך שעבר תאונת
17 עבודה והיה בתקופת ניתוחים ושיקום. האב העלה תנאים לחידוש הקשר, לרבות דרישתו שהמפגשים לא
18 יתקיימו במרכז קשר ב[...]. הוא רואה עצמו קורבן של העו"ס לס"ד שמוטה לשיטתו לטובת האם. הוא
19 מניח מראש שהאם תתנגד, ואינו משדר רצון לביסוס הקשר. האם הפגינה אף היא חוסר רצון להיפגש
20 והמפגש עם העו"ס תואם עם בא-כוחה. היא אינה מאמינה או מעוניינת בחידוש קשר. מצוין עוד שרועי
21 עצמו נושא נטל רגשי. הוא אינו מבין מדוע עליו לרצות בקשר עם מי ששונא אותו. רועי סיפר לעו"ס לס"ד
22 שהתקשר לאב בגיל 7 וביקש ממנו לסייע בהוצאת הדרכון. לדבריו האב התקשר חזרה ממספר חסוי,
23 קילל וצעק ואמר לרועי שאינו מעוניין בקשר איתו ושהוא שונא אותו.
24
- 25 הרושם שהתקבל הוא שלשני ההורים אחריות לנתק, ונוכח המצב הנוכחי "לא ניתן לחדש קשר בין [האב]
26 לרועי, ללא בחינת ההיתכנות לכך, במסגרת הליך טיפולי".
27
- 28 **תסקיר מיום 30.12.18** – המלצה להפנות את רועי והוריו לתחנה לטיפול משפחתי. לאחר התערבות
29 העו"ס לס"ד, תינתן קדימות לקליטת המשפחה לטיפול.
30
- 31 **תסקיר מיום 29.1.19** – לאחר התייעצות עם צוות התחנה לטיפול משפחתי וגורמי טיפול נוספים, יש
32 צורך מקדים לבחינת זמינותו הרגשית של האב ומחויבותו להיות נוכח בחייו של רועי – "כל זאת, כתנאי
33 בסיסי לחידוש ובניית הקשר עם רועי". במקביל יש לבחון את מחויבות האם להליך ונכונותה לאפשר

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 את חידוש הקשר "מתוך הבנת צרכי הבן". הליך ההערכה יתבצע במרכז הורים ילדים "בית מאיה"
2 (להלן – "בית מאיה"). המלצת גורמי הטיפול היתה להגביל את בחינת מחויבות ההורים לחודשיים,
3 בתומם תינתן הערכה למידת התגייסותם להליך. בתוך כך, "בית מאיה" יכול לספק מענה טיפולי של
4 חידוש הקשר בפועל, בהתאם לתכנית שתבנה עבור המשפחה. צוין עוד על ההורים לפנות למחלקת
5 הרווחה במקום מגוריהם לשם הנעת ההליך, ושהעו"ס ערכה פניה מוקדמת לרשויות הרלוונטיות. לפי
6 הדיווח, שני ההורים הסכימו למתווה זה.
7
- 8 **30. תסקיר מיום 26.6.19 – על בסיס דיווח מ"בית מאיה"** – מצוין ששני ההורים הגיעו לפגישות ושיתפו
9 פעולה עם הצוות. העו"ס, מנהלת "בית מאיה" והמטפלים הפרטניים של הצדדים הציגו תכנית טיפולית
10 הכוללת טיפול דיאדי לרועי, מידי שבוע לסירוגין עם אחד ההורים. שני הצדדים הביעו הסכמה לתכנית.
11 הומלץ אפוא על טיפול ב"בית מאיה" לחידוש הקשר בין האב ורועי, וכן טיפול פרטני לרועי וטיפול דיאדי
12 עם כל אחד מההורים לסירוגין כאמור.
13
- 14 **31. תסקיר מיום 18.12.19 – דו"ח סיכום טיפול מ"בית מאיה"** – בין חודשים יולי – נובמבר 2019 התקיימו
15 רק 3 מפגשים בין האב לרועי. רועי לא היה מעוניין לדבר עם האב או לקיים עמו אינטראקציה, וסירב
16 להתנתק מנוכחות אמו.
17
- 18 א. לגבי המפגש הראשון, מצוין שרועי מיאן והיסס להיכנס לחדר לפגוש את אביו, ונעשה ניסיון לשיח
19 באמצעות כתיבה. בתום המפגש האב נתן בידי רועי שני כרטיסי קולנוע, והיה נראה שרועי שמח
20 בכך, אך לאחר המפגש חזר עם אמו ל"בית מאיה", השיב את המתנה ואמר שאינו מעוניין במתנה
21 או בקשר עם האב. גם במפגש השני רועי היסס להיכנס לחדר עם האב, ולמרות ניסיונות שונים
22 לקיום שיח עם האב, רועי סירב לכל ההצעות והתעקש שאינו מעוניין במפגש תוך שנשאר צמוד
23 לאמו.
24
- 25 ב. מצוין שנעשו ניסיונות לרתום את האם למאמץ לשכנע את רועי ואף להניח את דעתו של רועי, אך
26 הוא נותר מבוצר בעמדתו. בעקבות מצב דברים זה הוחלט להפסיק לעת זו את ניסיונות המפגש בין
27 האב לבין רועי, אך נעשה ניסיון אחרון ושלישי לקיום מפגש. רועי הוסיף להתבצר בעמדתו, ניכר
28 היה שנצמד לאמו, ושניהם ציינו שההליך נכפה עליהם.
29
- 30 ג. צוין עוד ש"לא נעשה כל ניסיון מצד האם לעודדו/או לתמוך בו לקיום הקשר עם אב". כמו כן,
31 "היה ניסיון לשקף לאם כי קשייו הרגשיים של רועי ודרכי התמודדותה, מתבטאים בחלקים
32 נוספים במציאות חייהם". לסיכום צוין ש"התרשמות אנשי הטיפול כי רועי לעת זו, מביע
33 התנגדות קשה לקשר עם אביו ולא ניתן לחדש קשר כיום עם האב. עוד עולה בהמלצת אנשי

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 הטיפול, כי טיפול פרטני לרועי, במתכונת בה האם תאפשר למטפל פגישות עם רועי, ללא
2 נוכחותה ושל טיפול דיאדי עם אמו, יאפשר ויסייע לרועי להתמודד עם קשייו הרגשיים. ההנחה
3 המקצועית היא, כי טיפול יסייע לרועי בהמשך בחידוש קשר עם אביו". מצוין שהאם הביעה
4 התנגדות להמלצות, והאב הביע אכזבה מדחייתו של רועי.
5
- 6 .32 ביום 19.12.19 ניתן תוקף של החלטה להמלצות אלה, ונקבע שעל האם לשתף פעולה עם ההמלצות תוך
7 ראית טובתו של רועי. נקבע עוד שעל העו"ס להגיש תסקיר משלים תוך 60 יום לבחינת התגייסות האם
8 להמלצות.
9
- 10 .33 מעט לאחר החלטה זו פרצה מגפת הקורונה. דיון שהיה קבוע לחודש אפריל 2020, בוטל. במשך 9 חודשים
11 האב לא פנה לבית המשפט, ואף לא הוגש תסקיר בהתאם להחלטה מיום 19.12.19. ביום 24.8.20 הגיש
12 האב לבית המשפט בקשה לקביעת מועד לדיון בהליך דן. האם השיבה לבקשה וציינה שבא-כוחה נכון
13 לעת ההיא, הלך לעולמו ימים אחדים קודם לכן. האם הוסיפה וטענה שפעלה לפי ההחלטה, פנתה ל"בית
14 מאיה" והוכנסה לרשימת המתנה.
15
- 16 .34 לאחר הסדרת ייצוגה המשפטי, האם הגישה ביום 10.9.20 בקשה להורות לעו"ס לס"ד לסייע בקביעת
17 מפגשים לטיפול פרטני וטיפול דיאדי ברועי ב"בית מאיה", שם הושמה לדבריה ברשימת המתנה.
18 ביום 13.9.20 הורה ביהמ"ש לעו"ס לס"ד לסייע לקביעת הטיפול האמורים ב"בית מאיה", או במסגרת
19 מתאימה אחרת ועל הגשת תסקיר משלים כאמור בהחלטה מיום 19.12.19, תוך 30 יום.
20
- 21 .35 **תסקיר מיום 20.10.20** – לדברי העו"ס לס"ד, האם לא קיימה את החלטת בית המשפט מיום 19.12.19,
22 שנתנה כאמור תוקף של החלטה להמלצות העו"ס מיום 18.12.19. בכך "חיבלה" לדבריה במאמצים
23 לחידוש הקשר בין רועי לבין אביו. לדבריה בנסיבות אלה אין אפשרות לחזור לתהליך שיועד לה ולרועי
24 ב"בית מאיה". לדבריה, בשל "עומק התנגדות האם", אין תוחלת לטיפול ולא ניתן לבסס את קשר בין
25 רועי לבין האב.
26
- 27 .36 בתגובתה לתסקיר מיום 3.11.20, עמדה האם בתוקף על כך שיצרה קשר עם "בית מאיה", ונאמר לה שהם
28 ממתנינים להנחיית העו"ס לס"ד. לדבריה אף יצרה קשר עם העו"ס לס"ד שאמרה לה שתטפל בכך. העו"ס
29 לס"ד אכן יצרה קשר עם "בית מאיה" אך בעקבות פניית האם נאמר לה ב"בית מאיה", שהכל מתעכב,
30 ולתומה סברה שעליה להתין. לדבריה עוד העו"ס עצמה לא מילאה אחר ההחלטה לפיה היה עליה להגיש
31 תסקיר תוך 60 יום, ואף על פי כן מאשימה את האם על ש"חיבלה" במאמצים כביכול.
32

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 בעקבות עמדת האם, ביום 4.11.20 הורה בית המשפט לעו"ס לס"ד להגיש תסקיר עם המלצותיה, נוכח
2 התחייבות האם לשתף פעולה עם המתווה הטיפולי.
3
- 4 **תשובת העו"ס לס"ד** ביום 5.11.20 - היה על האם לנצל את חלון ההזדמנויות שנפתח, ולפנות לעו"ס
5 במקום מגוריה. לכאורה העו"ס לס"ד שבה והכחישה שהאם פנתה אליה לאחר ובעקבות ההחלטה מיום
6 19.12.19. יחד עם זאת חזרה בה והוסיפה: **"למעט שיחת טלפון אחת בסמוך לפני כשנה"** לדבריה.
7 מבירור שערכה העו"ס ב"בית מאיה", הוברר לטענתה שהאם לא פנתה אליהם לאחר הגשת התסקיר
8 מיום 20.10.20. העו"ס הוסיפה שלאור התרשמותם המקצועית של הצוות המקצועי ב"בית מאיה"
9 מיכולת האם לשינוי, **"עולה חשד כי האם אינה רואה את תרומתה למצב. לאור הידע המקצועי בתחום**
10 **זה, מרכז הורים ילדים, אינו הכתובת המקצועית עבור המשפחה. יש להפנותם למומחה אשר תחום**
11 **התמחותו כשל קשר/ניכור הורי"**.
12
- 13 **תסקיר מיום 7.12.20** – צוין שהאם פנתה מיוזמתה לעו"ס לס"ד והביעה כעס על ההאשמות ו"השקרים"
14 שהעלתה העו"ס בתסקירה מיום 5.11.20. נטען שהאם נקטה באלימות מילולית וביקשה שהעו"ס תסיים
15 את המעורבות בתיק. מטעמים אלה ציינה העו"ס לס"ד שאין ביכולתה לסייע להורים. בנוסף, הציעה
16 שלושה מומחים לכשל קשר וניכור הורי. במהלך החודשים שחלפו, הצדדים חלקו על הצורך בפניה
17 למומחה, ועל זהותו.
18
- 19 **ביום 24.3.21 התקיים דיון הוכחות בתיק, מבלי שמונה מומחה כאמור. בתום דיון ההוכחות, ומשום**
20 **שהניסיון לחידוש הקשר לא מוצה, הציע בית המשפט לצדדים לפנות לד"ר א"א למספר מפגשים, בניסיון**
21 **נוסף לחידוש הקשר בין האב לרועי, בטרם יוגשו סיכומים וינתן פסק דין והצדדים הסכימו.**
22
- 23 **עדכון מטעם ד"ר א"א מיום 10.5.21** – ד"ר א"א (להלן – "ד"ר א"א") קיים מפגש אחד עם כל אחד
24 מההורים, ומפגש משותף עם רועי והאם. ד"ר א"א הגיע לתובנות שעלו בעדכון מטעמו. לדבריו, על שני
25 ההורים אפשר לומר שהם פסימיים לגבי הצלחת התהליך, על רקע הזמן הרב שחלף וכישלון הניסיונות
26 הקודמים. לדבריו, **"שניהם שחוקים ומתקשים להיכנס לתהליך נוסף"**.
27
- 28 **לגבי האב צוין, שהביע עצב רב מתוך התחושה שאפסו הסיכויים לחידוש הקשר. לתחושתו נשללה ממנו**
29 **הורותו, מבלי שניתנה לו ההזדמנות לממשה. האב "מייחס לאם האשמות שווא שסבכו את חייו והובילו**
30 **לכך שלא היה לו קשר עם בנו הבכור"**. עוד הוא רואה באם אחראית לסירובו של רועי לפגוש בו, וסבור
31 שהיא מנכרת את רועי כלפיו.
32

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

1 **לגבי האם** צוין שהיא רואה בהליך ניסיון לכפות על רועי מציאות שלא הכיר בעבר. היא רואה את האב
2 כמי שנטש את רועי בגיל צעיר. היא מבינה את התסכול של בנה. לדבריה אין לה חלק בתחושותיו
3 השליליות של רועי, וסירובו לפגוש באב הוא פרי רצונו העצמאי. היא תתמוך בכל החלטה שלו. עוינותה
4 של האם כלפי ההליך ובעלי המקצוע שלוקחים בו חלק, ניכרת. ניכר עוד הקשר הצמוד שלה עם רועי
5 ודומה שהוא כל עולמה. צוין עוד שהאם אינה מזהה את תפקידה בריכוך תפיסותיו של רועי לגבי האב.
6 עמדתה לגבי האב עוצבה מתוך החוויה שלה כאם יחידנית שנדרשה להליכים משפטיים ממושכים נגד
7 האב. את מאמציו היא תופסת כניסיון להיפטר מחובת המזונות. מידי פעם היא ליטפה את ידו של רועי
8 כדי להרגיע אותו מהחוויה הקשה שעובר במפגש עם ד"ר א'. לדעתו, זה נתן לרועי תוקף לכך שמדובר
9 באירוע קשה. תגובותיה שידרו מצוקה ממשית והיא לא ניסתה לגייס תעצומות נפש ולדבוק באמירות
10 שיסייעו לרועי להרגיש יותר בטוח עם המטפל. היא הצטרפה לחוויה שלו. לדברי ד"ר א' **"האם לא רק**
11 **שאינה מתמקמת כמי שמסייעת לבן להבין את הדברים ממקום מרוכך יותר, אלא גם מעבירה לידי**
12 **תכנים גולמיים שלה שנצבעים בצבעי החוויה הסובייקטיבית שלה ואינם לוקחים בחשבון את ההבחנה**
13 **הנדרשת בין עולם המבוגרים לעולם הילדים"**.

14
15 44. רועי תואר במפגש כזועף, ולא רצה לדבר. את אביו הוא רואה כאיש זר ואינו מעוניין בקשר עמו. על רקע
16 ההתרשמות מהאם, סבור ד"ר א' שרועי **"במצוקה אמיתית שכן אין מבוגר שיתווך עבורו את המפגש,**
17 **יעודד אותו וינסה לסייע לון להשען עליו"**.

18
19 45. מסקנותיו של ד"ר א' הן אפוא ש**"בתנאים הנוכחיים אין אפשרות לטיפול לחידוש הקשר בין הבן והאב**
20 **[...] במידה ובית המשפט יחשוב שנכון לפעול לטובת שינוי המצב הקיים, עליו לעשות שימוש בכל**
21 **הכלים העומדים לרשותו במקרים מהסוג הזה. רק לאחר מכן, ניתן יהיה לחשוב על תכנית מקיפה יותר**
22 **הכוללת טיפול שמטרתו לחדש את הקשר"**. עד שיקרה הדבר, ממליץ ד"ר א' על טיפול פרטני לרועי
23 והדרכה הורית לאם שתסייע להם **"להשתחרר מהסימביוזה החריפה לה הייתי עד"**.

דיון והכרעה

נקודות המוצא להכרעה

24
25
26
27 46. לא בכדי האריך בית המשפט בתיאור השתלשלות ההליך הנוכחי והן ההליכים בעבר, והאריך עוד בתיאור
28 עמדתם של הגורמים המקצועיים בסוגיית חידוש הקשר בין רועי ובין האב, או בלשון אחרת – בסוגיית
29 הנתק בין השניים. הגורמים לנתק מהווים בודאי חלק מהבסיס להכרעה בתובענה דנן.

30
31 47. אך משאמרנו זאת, יש לשוב ולחדד, שהאכסניה בה פועל בית המשפט היא תביעת התובע **לביטול מזונותיו**
32 **של רועי**. האב לא הניח על שולחנו של בית המשפט תביעה בעניינו של קטין, לחידוש הקשר או לקביעת
33 זמני שהות. בית המשפט פעל כמתבקש וכמצופה, וחרף הסעד הנדון לא חסך מאמצים לחידוש הקשר בין

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 האב לרועי, **עד קצה הסמכות האפשרית**. למרבה הצער, ניסיונות אלה לא נשאו פרי ונכון לכתובת שורות
2 אלה אין קשר בין רועי לאביו. בשלה העת להכריע בתביעה הנדונה, ועניינה ביטול מזונות כאמור.
3
- 4 כפועל יוצא מכך, ועל אף שהסיבות לנתק תתבררנה במהלך פסק הדין, אין מקום לקביעת ממצאים במירב .48
5 המחלוקות שעמדו לנגד עיני הצדדים. ניכר שבענינו של האב, יש לתלות את כל צרותיו בתלונות שווא מצד
6 האם, שהביאו לתהפוכות בחייו שמאז לא שבו למסלולם. לסוגיה זו הקדיש האב חלק נרחב מטיעונו
7 ומחקירתה הנגדית של האם. אך עם כל החשיבות שמייחס לכך האב, מחלוקות אלה אינן עומדות
8 להכרעת בית המשפט.
- 9
- 10 ניכר עוד שהאם רואה באב כמי שנטל ממנה כספים וניסה ליטול את חייה באמצעות סכין, ואף מקדישה .49
11 לסוגיות אלו חלק ניכר מטיעוניה. גם מחלוקות אלה אינן עומדות להכרעת בית המשפט במסגרת זו.
12
- 13 יש לזכור עוד שיחסי הצדדים מעולם לא התנהלו על מי מנוחות, וספק אם אפשר לקבוע שהצדדים אכן .50
14 חיו בעבר כזוג נורמטיבי. יחסייהם היו סוערים לכתחילה ולו בהתנצחויות ופרידות מראשיתם,
15 ומראשיתם עוד התובעת נכנסה להריון. הצדדים נפרדו עוד לפני הלידה, ולאחר ניסיון קצר לשוב ליחסים
16 זוגיים נפרדו הצדדים בטון צורם לאחר שהאב תקף את האם, תקיפה בגינה הורשע בדין. הצדדים לא
17 ידעו ימים יפים ומשקעי העבר תופסים מקום נרחב בטיעוניהם. משקעים אלה, רובם ככולם, אינם
18 עומדים להכרעת בית המשפט וחשיבותם משתקפת בגזרה הצרה שמכתיבים גבולות ההליך והסעד הנתבע
19 בענייננו.
20
- 21 **נקודת המוצא המשפטית**
- 22 הדוקטרינה המכירה באפשרות לביטול מזונותיהם של "בן מורד" או "בת מורדת" צמחה מפירושו של .51
23 החוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959 (להלן – "חוק המזונות"), לצד הלכות בית המשפט
24 העליון. סעיף 9 לחוק המזונות מורנו:
25
- 26 **רשאי בית המשפט, אם הוא סבור שמן הצדק והיושר לעשות כן, לפטור אדם מחובת מזונות,**
27 **כולה או מקצתה, מחמת התנהגות מחפירה שהזכאי במזונות התנהג כלפיו.**
28
- 29 חוק המזונות מחיל את הוראותיו על אדם החייב במזונות ילדיו, **שלא** לפי דינו האישי, ועל טענות התובע .52
30 היהודי להתברר לפי דינו האישי – הוא הדין העברי. בית המשפט העליון מצא שהדין העברי אכן מכיר,
31 כעקרון, באפשרות לצמצם, ולעיתים לבטל, את חובת המזונות כלפי ילד שמסרב לקיים קשר עם אביו
32 (ע"א 86/84 למברג נ' למברג, פ"ד לח (3) 315; וגם ע"א 1880/94 קטן נ' קטן, פ"ד מט(1) 215). ויחד עם
33 זאת, לא נפריז אם נאמר שתהום פעורה בין האפשרות הקיימת להתערב בשיעור מזונותיו של קטין

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

1 "מורד", לבין מימוש אפשרות זו הלכה למעשה – "ילד מורד אינו מאבד את זכותו למזונותיו [...] הפטור
2 של האב ממזונות ילדו - במקרה של אי קיום הוראותיו של פסק דין בשל טעם שקשור למרדנותו של
3 הקטין, אינו פטור חד וחלק. בענייני קטינים קובעת בראש וראשונה טובתם של אלו [...] שלילת
4 המזונות היא צעד קיצוני וחריף אשר יש להימנע ממנו אלא אם כן קיימות נסיבות יוצאות דופן" (ע"א
5 1741-93 אזולאי נ' אזולאי, "נבו", מיום 13.7.94).

6
7 53. הדילמה הטמונה בבסיסה של הדוקטרינה ברורה, והיא התאמתו של האמצעי החריג למטרה. במילים
8 אחרות, עולה שאלת המידתיות של סעד לצמצום או ביטול המזונות - במובנה הרחב – והתאמתו למטרה
9 הרחבה שרואה המשפט לנגד עיניו: קיומם של קשרים בריאים ובני-קימה בין הילד לבין כל אחר מהוריו.
10 כבוד הנשיא שמגר, העמיד את הדילמה בקליפת אגוז:

11
12 "אולם עד שמגיעים למסקנה כי אי-רצון לפגוש בהורה שאין בידיו משמורת מצדיק הפחתת
13 המזונות הדרושים לקיומו, ראוי לנהוג בזהירות ובריסון: האם ילד שמזונותיו קוצצו יאהב את
14 אביו יותר, והאם הכנעתו בשוט הצמצום באמצעיו הכלכליים, אף אם תביא אותו לשינוי גישתו,
15 תיצור יחסי אמון ואהבה אמיתיים?" (ע"א 1880/94 קטן נ' קטן, לעיל).

16
17 פועל יוצא מכך הוא ש"הטלת סנקציה כה חמורה, כדוגמת קיצוץ משמעותי בסכום המזונות, היא אמצעי
18 קיצוני שאין לנקוט אותו אלא במקרים של מרדנות בעלת ביטויים בולטים, גסים ועולבים" (שם).

19
20 54. מאפיין נוסף של הדוקטרינה, הוא קנה המידה הראוי לבחינת התנהגותו של הילד, רצונו ומניעיו לסירובו
21 לפגוש באב. דבריו של כבוד השופט (כתוארו אז) לנדוי בהקשר זה יצאו למרחוק:

22
23 "אין למדוד התנהגותו של ילד בגיל זה בקנה-מידה של אדם מבוגר. בעיני דבר חמור הוא מבחינה
24 חינוכית להשתמש בענין המזונות כדי להשפיע על הילד שישמע לצו בית-הדין. ספק רב הוא אם
25 זו הדרך לקרב את לב הילד אל אביו; אדרבא, יש לחשוש שדרך זו עוד תעמיק את הקרע ביניהם"
26 (ע"א 425/68 נ' משכיל לאיתן נ' א' משכיל לאיתן, פ"ד כג(1) 309).

27
28 "כקו מנחה, מן הנכון למדוד התנהגותו של ילד בקנה מידה שונה מזה החל על בחינה דומה לגבי
29 מבוגר" (הנשיא שמגר, ע"א 1880/94 קטן נ' קטן, לעיל).

30
31 55. יש להקפיד ולעמוד על מאפיין נוסף ומרכזי בדוקטרינת "הבן המורד", או "הבת המורדת", והוא שבערבו
32 של יום, ואף בבוקרו של יום, טובת הילד עומדת תמיד כעקרון-על נגד עיניו של בית המשפט. עמד על כך
33 כבוד השופט אליקים רובינשטיין:

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

1 "ראש לכל יש לזכור, כי הגם שמדובר בצעד אשר ננקט לאחר שהוחלט כי ילד מסרב לשמור על
2 קשר עם מי מהוריו ללא סיבה 'מוצדקת', גם בעניין זה יש חובה ליתן משקל לעקרון-העל של
3 טובת הילד, בטרם ננקטים צעדים לרעתו [...] דומה, כי לא תיתכן הכרעה בעניינם של קטינים,
4 שלעקרון טובת הילד לא תהיה, למצער, השפעה עליה [...] תחולתו של עיקרון זה מחייבת לבחון
5 האם הפסקת המזונות תפעל - בסופו של יום - לטובת הילד, ולטובת הקשר עם הוריו. במקרים
6 חריגים וקיצוניים יותר, בהם מדובר בהתנהגות מחפירה, בקשר שלא נראית תקוה לשקמו ובמצב
7 דברים בו אין זה הוגן לחייב את האב לפרנס את בנו ('כספומט') תוך התעלמות מהיחס המוענק
8 לו - מחייב עקרון טובת הילד לוודא, לפחות, שאין פגיעה בצרכיו הבסיסיים. דברים אלה צריך
9 שיעשו באיזמל עדין" (רע"א 3761/10 פלוני נ' פלונית, "נבר", מיום 15.7.10).

10
11 56. הדילמות והסייגים הכרוכים בהפעלת הדוקטרינה והעסיקו את בית המשפט העליון, העסיקו גם את
12 חכמי המשפט העברי ולו במחלוקות בין הפוסקים, בעבר הרחוק, והן העבר הקרוב, כפי שבאו לידי ביטוי
13 בפסיקות בתי הדין הרבניים. לדיון מקיף בעמדת המשפט העברי, על גווניה, יפנה בית המשפט לפסקי
14 הדין ע"מ (י-ם) 513/09 פלונית נ' פלוני ("נבר", מיום 14.4.10); ועמ"ש (מרכז) 56871-01-16 מ.ז.כ. נ'
15 ע.ז.כ ("נבר", מיום 28.2.17).

16
17 57. ממארג הפסיקה אפשר לזקק את יסודות הדוקטרינה לכדי מספר עקרונות שינחו את בית המשפט בבואו
18 לשקול צמצום או ביטול מזונותיו של קטין שמסרב לפגוש באביו. הבחינה העובדתית תתמקד בגורמים
19 ליצירת הנתק, ורק מסקנה ברורה ומובהקת לפיה סירובו של הילד לפגוש באביו עומד בכוחות עצמו ולא
20 ניתן ליחסו להתנהגותם של מי מהוריו, יפתח פתח לשקילת האפשרות לגרוע ממזונות הילד. התערבות זו
21 שמורה לנסיבות קיצוניות ומובהקות של סירוב עצמאי מצד הילד, ואף בהתקיים נסיבות אלו, יש
22 להקדים ולשקול חלופה מתונה יותר.

23
24 במקרה אחר, מותב זה איגד לשם הנוחות את תמצית העקרונות ומבחני המשנה לפיהן יפעל בית המשפט
25 בבואו לבחון התערבות במזונותיו של קטין (תלה"מ (חי') 22613-09-18 פלוני נ' פלונית, "נבר", מיום
26 2.6.21).

27 א. הפחתה או ביטול המזונות הם חריג לכלל ושמורים למקרים קיצוניים. יש לשקול עוד חלופה של
28 הפחתת המזונות על פני ביטולם.

29 ב. מהי מידת אחריותו של ההורה החב במזונות לנסיבות שנוצרו ולסרבנות קשר מצד הילדים. עד
30 כמה עצמאית עמדתם של הקטינים הסרבנים ועד כמה היא נובעת מהתנהגות מי מההורים.

31 ג. עד כמה פעל ובאילו פעולות נקט ההורה הנושא במזונות לחידוש הקשר עם הקטינים.

32 ד. עד כמה ביטול המזונות עלול לסכל את הסיכוי לחידוש הקשר בעתיד.

33 ה. מהי מידת השפעת ביטול המזונות על סיפוק הצרכים הדרושים לקטינים.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 ככלל, הערכאות הדיוניות מיישמות את הדוקטרינה על בסיס הלכות בית המשפט והכללים שמנויים
2 לעיל. סקירת הפסיקה תלמד שהמקרים בהם **התקבלה** תביעה לצמצום או ביטול מזונות קטינים
3 "מורדים" המסרבים לקשר עם אביהם, מאופיינים בנסיבות בהן **האב יצא מגדרו על מנת לחדש את**
4 **הקשר ופעל לשם כך ללא לאות, ואף אין לייחס לאב חלק או אשם ביצירת הנתק.** מאפיין נוסף ומרכזי
5 במקרים אלה, הוא הקביעה העגומה שאפסו הסיכויים לחידוש הקשר בין האב לבין הילד הסרבן, וכלו
6 כל האמצעים הקיימים, החלופות והמתווים האפשריים לחידוש הקשר (ר' מהעת האחרונה: **תלה"מ**
7 **(אשד') 40374-10-17 פלוני נ' פלונית**, "נבו", מיום 17.1.21; **תלה"מ (קריות) 43680-09-19 פלוני נ'**
8 **פלונית**, "נבו", מיום 10.10.21).
9
- 10 המקרים בהם **נדחתה** תביעה מצד אב לביטול או צמצום מזונות ילד סרבן, מאופיינים בהעדר יוזמה מצד
11 האב לחידוש הקשר, ואף בתרומתו הפעילה של האב, במעשה או במחדל, לדרדור הקשר ולסירובו של
12 הילד לפגוש בו. או על צדו השני של המטבע, מקרים אלה מאופיינים בכך שלא ניתן לראות את סירובו
13 של הילד כעמדה עצמאית אותה גיבש הילד על בסיס יחסיו עם האב, אלא כעמדה שהיא פועל יוצא
14 בהתנהגות האב, ו/או שטופחה על ידי אמו, או כשילוב בין השניים (ר' מהעת האחרונה: **תמ"ש (ת"א)**
15 **7364-12-16 ט.ת.נ' ר.ל.**, "נבו", מיום 14.6.17; **תמ"ש (ת"א) 29349-09-17 ר.ה.נ' ד.ל.**, "נבו", מיום
16 18.1.20; **תלה"מ (צפת) 59562-09-20 פלוני נ' אלמונית**, "נבו", מיום 1.12.21).
17
- 18 **מן הכלל אל הפרט**
- 19 לאחר שבית המשפט עמד על טענות הצדדים באופן בלתי אמצעי במהלך שלושה דיונים, ועיין ארוכות
20 בטענותיהם בכתב ובשלל הסימוכין המקצועיים שעל שולחנו, פרי ההליך הנוכחי והליכי העבר, הגיע בית
21 המשפט לכלל מסקנה שהאב לא עמד בנטל השכנוע ושמן הדין לדחות את תביעתו.
22
- 23 בית המשפט האריך בתיאור ההליכים ועמדות הגורמים המקצועיים, במסגרת ההליך הנוכחי והליכי
24 העבר גם יחד, ולצד זאת האריך עוד בהנחת המסגרת המשפטית לבחינת טענות הצדדים. שילוב בין
25 השניים מוביל למסקנה שהתנהלותו של האב בעניינינו עומדת לו לרועץ, ויש לראות בה כגורם ישיר, לצד
26 גורמים אחרים, לסירובו של רועי לפגוש בו. אין מקום לקבל את ניסיונו של האב לנער את קַצְנו ולהטיל
27 את האחריות על האם או על הגורמים המקצועיים.
28
- 29 עת בית המשפט קבע מפגשים בין האב לבין רועי במרכז הקשר, לבקשתו של האב בתביעתו משנת 2010,
30 לרועי עוד לא מלאו 3. אין לייחס לרועי באותה עת ובגיל זה חוסר רצון מודע לפגוש באביו, או גיבוש דעה
31 שלילית מודעת כלפיו. תחילה ביטל האב שלושה מפגשים, מתוך שישה (תסקיר מיום 3.3.11). במהלך
32 החודשיים הבאים, ביטל האב שני מפגשים נוספים (תסקיר מיום 31.5.11). דווח עוד שרוב הביטולים
33 התרחשו בסמוך לקיום הפגישה, ולאחר שהאם הקפידה להכין את רועי למפגש (תסקיר 1.9.11). לא חלפו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

1 אלא ימים, והאב משך ידו כליל מהמפגשים עם רועי, ביוזמתו ובניגוד להמלצות הצוות המקצועי לאב,
2 ברחל בתך הקטנה, שלא לוותר על המפגשים (עדכון 5.6.11 ותסקיר 1.9.11). המלצת גורמי המקצוע היתה
3 שעל האב להמשיך ולדבוק במפגשים, למרות הקושי הכרוך בדבר, ולו לשם קבלת הדרכה הורית. האב
4 מצדו בחר להתעלם מההמלצות (עדכון 15.11.11 ותסקיר 9.1.12).

5
6 63. בחקירתו הנגדית ביקש האב להצדיק את התנהלותו המתוארת לעיל, אך דבריו לא עוררו רושם חיובי
7 בעיני בית המשפט, וניכר שממאן ליטול אחריות על בחירותיו. את האחריות הוא מטיל על זולתו – על
8 האם ועל גורמי המקצוע, ואת עצמו הוא מציג כקורבן: "4 או 5, כל פעם שהייתי צריך להגיע לשם הייתי
9 צריך לשלם 500 ₪ על מנת לבקש בקשה דרך העו"ד כדי שאני אוכל לצאת, לא תמיד היה לי כסף" (ע'
10 7, ש' 29).

11
12 64. יצוין שהאב לא תמך טענות אלה בסימוכין כלשהם. בהמשך חקירתו הוסיף האב:

13
14 " [...] ב-2011 במהלך המפגשים במרכז הקשר, עזבי אותך שזה היה עולה לי הון תועפות כסף
15 שלא היה לי, א', כל פעם שאני הגעתי לשעה המסכנה הזאת, באמת מסכנה כי אני עברתי שם
16 את ההתעללות, כשאני ביקשתי והחלטה הייתה ברורה מהתחלה ביני לבין העובדים
17 סוציאליים והפסיכולוגים שעובדים שם, שהיא לא נכנסת לחדר בזמן שאני עם הילד, אוקיי?
18 [...] היא בכל זאת נדחפה, כשאני הייתי במשך שעה עם הילד הייתי חוטף גידופים, קללות,
19 צרחות ואיומים, אני לא [...] אז עם כל הכבוד, עם כל הכבוד, כשאני בא ועובר את כל המסכת
20 הזאת ואני נשאר 40 דקות, 40 דקות אחרי שהיא הולכת כדי להמשיך את השיחה הזאת עם בחור
21 בשם י' [...] כשאני בא מבקש, כשאני בא ומבקש שהדברים האלה ואני בא ומגיע, מה תוצאה?
22 איך אני אבוא, איך אני יכול לבוא? (ע' 11, ש' 17).

23
24 65. צידוקים אלא אינם מתקבלים על הדעת. המפגשים במרכז הקשר נועדו לספק סביבה מבוקרת למפגש בין
25 ילדים להוריהם, ופגישות אלה מנוטרות תדיר על ידי הצוות המטפל במקום. לדברים משנה תוקף
26 בענייננו, שעה שהמפגשים התקיימו לאחר נתק ארוך ועל רקע חששות כבדים מצד האם. ניכר מעמדתו
27 של האב שמצא לנכון להעמיד תנאים לקיום המפגשים, ולמצער תנאי על פיו האם לא תשהה בחדר. מעבר
28 לכך שהאב אינו גורם שבכוחו להעמיד תנאים לקיום המפגשים המפוקחים על ידי בעלי מקצוע כאמור –
29 אלא אם התקבלו על ידי בית המשפט - אין מקום לדרישה או תנאי גורף להסתלקות האם ממקום המפגש.
30 מקל וחומר שאין לקבל בהבנה את בחירתו של האב למשוך ידיו מההליך ולחדול מהמפגשים כליל, בניגוד
31 לטובתו של רועי, שעה שלא יצא ומלוא תאוותו בידו. בית המשפט אינו יכול לקבל את הצידוק שהעמיד
32 האב לזניחת תביעתו כליל, חרף המלצות הגורמים המקצועיים, שאף היא משקף הסרת אחריות מגבו.
33 לדבריו: "ידוע לי מה הייתה ההמלצה של העובדת סוציאלית בתיק, גם ידוע לי שזה בסופו, זה לא יכל
34 להסתדר כי היא תמיד שמה לזה רגליים" (ע' 12, ש' 5).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 אין צורך במומחיות מיוחדת כדי לקבוע שמעשיו הנמהרים של האב, והסתלקותו הנחושה מחייו של
2 הקטין - שלאחר כ - 3 שנים בהם לא פגש באביו, הבליח אביו בחייו ונעלם כלעומת שבא - אינם
3 מתיישבים עם טובתו של רועי, בלשון המעטה. באופן עקבי לתצהירה ציינה האם בחקירתה בהקשר זה
4 ש"בהתחלה רועי היה מחכה ממש, רועי היה בן 3 אבא שלו הגיע רק 4 פעמים למרכז קשר, כל שאר
5 המפגשים בוטלו, 'איפה אבא?' אבא לא בא" (ע' 31, ש' 35).
- 6
- 7 מתבקש לקבוע אפוא שאין ממש בניסיון של האב להטיל על אחרים את האחריות לכישלון הניסיונות
8 לחידוש הקשר בעבר. האב הוא שלא גילה אורך רוח מתבקש ונחוץ, ובחר למשוך ידיו מהליך שכבר קרם
9 עוד וגידים, ושהחל לבקשתו. הסיום הכוחני של ההליך, באבחה אחת, הביאה לפגיעה ברועי.
- 10
- 11 עם נסיגתו מההליך, נעלם האב מחייו של רועי. ממועד מחיקת תביעתו של האב בעבר (19.2.12) ועד הגשת
12 התובענה דגן חלפו כשש וחצי שנים תמימות במהלכן רועי גדל ובגר, מבלי שאביו נוכח בחייו וכשאמו
13 נושאת לבדה בעול גידולו.
- 14
- 15 **נסיבות הגשת תביעת האם לייחוד אפוטרופסות**
- 16 ויחד עם זאת, בשנת 2014 נוצר קשר רגעי בין האב לבין רועי, ומעגלי החיים של השניים השיקו. הדבר
17 התרחש על רקע הצורך שעלה בהוצאת דרכון לרועי. האם תיארה את ההתרחשות בתצהירה (ס' 10, נ/1).
18 לטענתה, נקרתה הזדמנות לצאת עם רועי לטיול בחו"ל ונדרשה הסכמתו של האב להוצאת הדרכון. האב
19 סירב לשתף פעולה כאמור, ורועי התקשר לאב בהסכמתה. אותה עת מלאו לו 7 שנים. לטענת האם
20 אמר לרועי שהוא שונא אותה ומיחל למותו.
- 21
- 22 האב לא העמיד בתצהירו כל גרסה למקרה. בחקירתו הנגדית האב לא הכחיש את הדברים, ובאופן תמוה
23 אף מצא צידוק להתנהגות בוטה זו, ולעובדה שמצא לנכון לומר לבנו בן ה - 7 (!) שהוא שונא אותה ורוצה
24 שימות. מתשובותיו של האב עולה שלא חשב לרגע להיענות לבקשת האם, או להטיב עם בנו ולהסכים
25 לבקשתו, או לכל הפחות לנצל את העובדה שהנה הוא משוחח עם בנו, ביוזמת הבן, לראשונה כילד צעיר
26 ולא כפעוט. מול עיניו של האב עמדה אך ורק טובתו האישית. מן הראוי להביא מתשובותיו כמות שהן:
27
- 28 ת: לא נכון. לא, אז בואי תני לי לענות לך איך הייתה השיחה ואז תגידי מה הוא ביקש, את לא
29 היית שם, אני הייתי שם, אני דיברתי לא את, נכון? יופי. הוא התקשר אלי דבר ראשון היא
30 ביקשה ממני, בהתחלה היה לי התנגדות להוציא לו דרכון, הדברים בינינו לא סגורים, היא
31 לא נותנת לי לראות את הילד למה שאני אסכים למשהו שבאים אלי, לא באים לקראתי גם
32 כשאני מבקש, אחרי זה הוא התקשר אלי באופן יזום, אני בחיים שלי לא התקשרתי אליהם,

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 הוא התקשר אלי באופן יזום והוא אמר לי, 'למה אתה בן זונה', סליחה על הביטוי, אבל זה
2 מה שהוא אמר לי, 'למה אתה לא רוצה להוציא דרכון?'.
3 ש: מה הוא ביקש ממך?
4 ת: בזה המילה, חבל שאין לי את ההקלטה,
5 ש: מה הוא ביקש ממך?
6 ת: הייתה לי הקלטה של זה.
7 ש: גברתי, הוא לא עונה לשאלה, מה הוא ביקש ממך?
8 ת: מה הוא ביקש? מה הוא ביקש?
9 ש: מה הוא ביקש?
10 ת: הוא לא ביקש, הוא אמר לי, 'למה אתה בן זונה שלא מוציא לי דרכון, למה אתה ככה?' וניתק.
11 ש: ומדוע סירבת להוציא לו דרכון?
12 ת: אני לא יודע אם היא תברח מהארץ, אני עדיין רוצה להיות איתו, זה לא קשור, אני גם היום
13 רוצה להיות איתו, אבל זה לא העניין, העניין הוא אחר, למה שאני אוציא דרכון? מאיפה אני
14 יודע לאן היא תברח איתו? ואז אני מאבד את ההזדמנות? לא.
15 ש: לא חשבת לרגע שאולי הוא נוסע לנופש קצר לטובתו?
16 ת: לא, לא חשבתי על זה.
17 ש: לא חשבת.
18 ת: אני לא חושב שאני גם צריך לחשוב על זה באותו רגע שאני נתון אחרי תאונת דרכים ואחרי
19 כל זה, צר לי.
20 ש: לא חשבת.
21 ת: לא צריך לחשוב על זה, אני הייתי אחרי תאונת דרכים באותו זמן (ע' 12, ש' 24).
22
23 71. בית המשפט לא התרשם לטובה מתשובותיו של האב, ולא מצא אותן מהימנות. בית המשפט התקשה
24 לקבל גרסה זו לפיה מילותיו הראשונות של רועי לאביו, ילד בן 7 כאמור, יתכן שלכל היותר תלמיד בכתה
25 א', תהיינה "למה אתה בן זונה?". מעבר לכך, הגורמים המקצועיים שבאו במגע עם רועי, לא חזו באף
26 מאפיין התנהגותי של רועי שיש בו להלום התנהגות כגון זו מילד בן 7.
27
28 72. חוסר המהימנות שיש לייחס לאב בהקשר זה, עומד ביחס הפוך למהימנות שאפשר לייחס לאם, שהיתה
29 עקבית בגרסתה בהקשר זה וניכרו בדבריה סימני אמת:
30
31 ת: כן. הוא אמר לו, 'אני שונא אותך, לא אכפת לי ממך, לא אכפת לי מאמא שלך,
32 אני מאחל לך למות'.
33 כב' הש' מירז: מתי הוא אמר את זה?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 ת: שרועי היה בן 7. גם שרועי התקשר אליו לבקש דרכון וגם אחרי זה מחסום כמה
2 פעמים הוא התקשר, פעם אחת הייתי באמבטיה ורועי ענה והוא אמר לו את זה
3 שוב, רועי בא לי בוכה, 'אמא, אבא התקשר ואמר'.
4 כב' הש' מירז: את מדברת על משהו לפני 6 שנים?
5 ת: כן.
6 כב' הש' מירז: ואחרי זה נאמרה אמירה כזאת?
7 ת: לא (ע' 28, ש' 7; ור' גם המשך התיאור, ע' 37, ש' 33).
8
9 73. סירובו של האב לשתף פעולה עם הוצאת דרכון לרועי, חייב את האם לפתוח בהליך ייחוד אפוטרופסות
10 בפני בית משפט זה (תמ"ש 14-11-00000). עיון בתיק ילמד שגם לאחר פתיחתו, סירב האב לשתף פעולה,
11 ואף סירב למסור למזכירות בית המשפט את מענו לשם מסירת כתבי בי-דין והחלטות שיפוטיות. האם
12 עמדה על הצורך בהגשת התביעה:
13
14 "זה היה שרועי היה בן 7, רועי, אמרתי לרועי שאבא שלו לא מוכן לחתום על הדרכון, אני
15 מצטערת, הוא ממש רצה לנסוע לחוץ לארץ, חברים שלי רצו לתת לנו כרטיס מתנה וניסיתי לדבר
16 עם [התובע] ו[התובע] לא היה מוכן, הוא אמר שלא אכפת לו בכלל מהילד והוא לא רוצה שום דבר
17 שקשור אליו, לא יחתום לי על שום דבר" (ע' 37, ש' 14).
18
19 74. תשובותיו של האב בחקירתו הנגדית לא הניחו את דעתו של בית המשפט. חרף הסימוכין שבתיק בית
20 המשפט, היתמם האב בתשובותיו והרחיק עצמו מכל זיקה להתרחשות באמצעות הכחשה גורפת של כל
21 ידיעה בהקשר זה:
22
23 כב' הש' מירז: אז יש החלטה מפורשת שהתיק נסגר בגלל שהוא לא מוסר כתובת.
24 ת: אני לא מוסר כתובת? לא דיברו איתי על כתובת בינתיים (ע' 13, ש' 34).
25 כב' הש' מירז: 'מבירור במזכירות עולה כי הבעל מסרב למסור את כתובתו אם כי ברור כי היום
26 יודע על קיום ההליכים', 'כי הינו יודע על קיום ההליכים'.
27 ת: מי דיבר על זה? בכלל אולי הגיע לכתובת של מישהו אחר (ע' 14, ש' 3).
28
29 75. בהמשך דבריו הגדיל האב לטעון שבבסיס הליך האפוטרופסות טמונים מעשי מרמה מצד האם – סתם
30 ולא פירש:
31
32 ת: אה את זה אני יודע שהיא קיבלה להיות אפוטרופוס, אני יודע שכל זה הושג במרמה, אבל
33 בסדר.
34 ש: במרמה. ועדיין בחרת שלא להגיע למרות שידעת שיש תיק בחרת לא להגיע לדיון?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

ת: אני לא ידעתי על הדיון, גברת (ע' 14, ש' 16).

76. הנה כי כן, לא זו בלבד שבמשך יותר משש שנים לא יזם האב כל ניסיון לבסס קשר עם רועי, אלא שכאשר נקרתה בדרכו הזדמנות פז לבסס קשרים אלה, נהג כמי שקשרים אלה חשובים לו כקליפת השום, ושטובתו של רועי אינה לנגד עיניו כלל. ויתירה אף מכך, משנדרשה האם ליזום הליך משפטי לטובתו של הקטין, גם אז סירב האב לשתף פעולה והכביד על האם והן על עבודת בית המשפט.

77. לא למותר לציין בהקשר לטענות האב, שעמדו לרשותו האמצעים וההזדמנות לעמוד על חששותיו כביכול מפני הוצאת רועי מהארץ במסגרת ההליך המשפטי שיזמה האם. בית המשפט מתייחס בכובד ראש לטעמי התנגדות שבבסיסם חשש לאי-החזרת הילד, וככל שמוצא בהם ממש מעמיד ערבויות מתאימות שתענינה על אותו החשש. אך כאמור, האב משך ידו מכל עיסוק בצרכיו ורצונותיו של רועי, על אף שטובתו המובהקת עמדה על הכף.

78. מהנקוב לעיל עולה, שאין לייחס את כישלון הניסיון לבסס קשר בין רועי לבין האב בשנת 2010, אלא לאב בלבד.

הניסיונות לביסוס הקשר במסגרת ההליך דנן

79. בית המשפט סקר ניסיונות אלו באריכות לעיל. יש מקום לשוב ולהזכיר, שהאב לא פתח בהליך שנועד לחדש או לבסס קשר עם רועי, אלא כדי לבטל את מזונותיו. בית המשפט הוא שיזם כאמור את הניסיון לביסוס הקשר ואת התערבות גורמי המקצוע. על רקע זה התרשמה גם העו"ס לס"ד שהנפח העיקרי בדברי האב נגע לענייני המזונות. האב דרש עוד שהמפגשים לא יתקיימו במרכז הקשר ב[...]. ותלה את כישלון הניסיון בעבר בחוסר המקצועיות וההטיה של גורמי המקצוע. בתוך כך צוין שגם האם הפגינה חוסר רצון מופגן לקחת חלק בהליך (תסקיר 16.12.18). מיד בתחילת ההליך הגיעו גורמי המקצוע לתובנה, שיש לערוך בחינה מקדימה של מידת התגייסותם של שני ההורים להליך (תסקיר 29.1.19). כשם שתואר באריכות, המפגשים בין האב לבין רועי שנערכו ב"בית מאיה" לא עלו יפה, ורועי גילה התנגדות גורפת לקחת בהם חלק. הוא סירב לשוחח עם אביו או לשהות עמו באותו חדר. גורמי המקצוע סברו, שככל שהאם תדרבן את רועי לקחת חלק במפגשים ותתווך לו את חשיבותם תוך החנקת עמדתה השלילית, אפשר שעמדתו של רועי תרוכך. ברקע תובנה זו עמדה ההתרשמות שרועי קשור בעבותות לאמו, ועמדתה השלילית כלפי האב והתנגדותה לכאורה לקשר בין השניים היא המקור לסירובו (18.12.19).

80. בנקודה זו בזמן פרצה מגפת הקורונה. הטיפול הפרטני לרועי והטיפול הדיאדי עם האם לא יצאו אל הפועל. עבודת העו"ס לס"ד שובשה אף היא, כך יש להניח. לא הוגש תסקיר מטעמה כדרישת בית המשפט,

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 וההזדמנות שנפתחה עבור האם והקטין ב"בית מאיה" ירדה לטמיון. יש לזכור עוד שהאב מצדו לא יזם
2 כל הליך במשך 9 חודשים עד לבקשתו מיום 24.8.20
- 3
- 4 .81 מנקודה זו בה חודש ההליך, צמח "קרב גרסאות" בין האם לבין העו"ס לס"ד, ועמדתה של האחרונה
5 היתה כזכור שהאם "חיבלה" במאמצים לביסוס הקשר. במישור העובדתי כפרה העו"ס לס"ד בטענת
6 האם לפיה פנתה אל העו"ס בסמוך לאחר ההחלטה מיום 19.12.19 (תסקיר 20.10.20), אך חזרה בה,
7 ואישרה שהאם אכן פנתה אליה כשנה קודם לכן ובסמוך לאחר ההחלטה (תגובת העו"ס 5.11.20). תואר
8 עוד דין ודברים קשה בין העו"ס לס"ד לבין האם, אותו תיארה הראשונה כ"אלימות מילולית" (תסקיר
9 7.12.20).
- 10
- 11 .82 אין צורך לקבוע ממצא עובדתי בכל המחלוקות הקשורות לניסיונות ביסוס הקשר בהליך דן. ענייננו אינו
12 בבחינת מסוגלות הורית או בהליך לבחינת טובתו של רועי ברשות מי מהוריו. הבחינה הרלוונטית היא
13 מקור הסירוב שמגלה רועי לפגוש באביו, מניין צמח והאם יש לו אחיזה במציאות, וכמו כן, האם יש למי
14 מהוריו חלק בגיבוש עמדתו השלילית כלפי האב. נזכיר שעל בית המשפט להשתכנע שסירובו של רועי הוא
15 עצמאי ושאינו פרי השפעתו הרעה של מי מהוריו, ובבחינת "התנהגות מחפירה" מצדו.
- 16
- 17 .83 בענייננו מצא בית המשפט שסירובו של רועי נטוע עמוק ביחסיו עם אביו בעבר וחוויותיו האישיות. יש
18 מקום להניח עוד שלגישתה של האם יש חלק נכבד בגיבוש סירובו של רועי, ויחד עם זאת אין לייחס
19 את סירובו באופן בלעדי לעמדתה השלילית של האם, כי אם לשני ההורים גם יחד.
- 20
- 21 .84 מנקודת ראותו של האב, אפשר להתרשם שביסוס הקשר עם רועי לא הוא שעמד לנגד עיניו ולא האב הוא
22 שיזם אותו. התרשמות העו"ס לס"ד היתה כזכור ש"הוא מדבר בעיקר על כסף ומזונות ואינו מוכן
23 להמשיך ולשלם מזונות הבן גם אם יחודש הקשר" (תסקיר 16.12.18, ע' 1). עוד צוין שהתובע "מעלה
24 התניות לחידושו של הקשר [...] ניתן להתרשם כי יש לו תשובה, שמסירה ממנו אחריות, על כל שאלה
25 שנשאל. הוא מצייר את דמותו כקורבן [...] ההתרשמות כי [התובע] בהתניותיו משמיט בדבריו על
26 הסכמה שלו לחידוש הקשר [...] הוא אינו מדבר את טובת הבן וצרכיו אלא עסוק בעצמו".
- 27
- 28 .85 רועי ניהל עם העו"ס לס"ד "שיחה נעימה", במהלכה עמד על סירובו לפגוש באב, ששונא אותו לשיטתו,
29 ושיתף את העו"ס בשיחת הטלפון שקיים עמו בגיל 7, ועמדנו עליה לעיל. העו"ס סיכמה ש"עולה הרושם,
30 כי לכל אחד מההורים חלק באחריות לנתק [...] מעמדת כל אחד מההורים ניתן להתרשם מהתנגדויות
31 לחידוש הקשר".
- 32

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 גם בהמשך ההליך התרשמות גורמי המקצוע בתחנה לטיפול המשפחה היתה שיש לבחון, "כתנאי בסיסי .86
- 2 לחידוש ובניית השקר", את "זמינותו הרגשית של האב, התחייבותו להתמיד ולהיות נוכח בחיי הבן,
- 3 יכולתו להבנת צרכי בנו". לצד זאת, עלה צורך לבחון עוד את נכונות האם לאפשר חידוש קשר ואת
- 4 מחויבותה להליך (תסקיר מיום 29.1.19).
- 5
- 6 אמנם מן הראוי לסייג שנוכח התנגדותו של רועי המפגשים בינו לבין אב לא הניבו פרי, ולא בשלה .87
- 7 ההזדמנות לבחון את "זמינותו הרגשית של האב, התחייבותו להתמיד ולהיות נוכח בחיי הבן". לכן אין
- 8 מקום לקבוע שהאב אינו מסוגל לקחת על עצמו את חידוש הקשר. ויחד עם זאת, אין מקום לצורך הכרעה
- 9 בתובענה זו, לראות את האב כמי שיצא מגדרו על מנת לבסס קשר עם הבן ו/או כמי שאין לייחס לו
- 10 אחריות לסירובו של רועי לקיים עמו קשר. פשיטא שלא יצא מגדרו לטובת חידוש הקשר ולא עתר לעשות
- 11 כן, ומשהורה בית המשפט על מעורבות גורמי המקצוע לקראת ניסיון לחידוש הקשר, עלתה השאלה האם
- 12 הוא אכן מעוניין בחידוש הקשר, והאם זמין ומחויב לכך – וזאת כתנאי לחידוש הקשר כאמור. בית
- 13 המשפט סבור ששאלה זו עודנה עומדת בעינה.
- 14
- 15 מנקודת ראותה של האם, רואה בית המשפט צורך לסייג מעט מההתרשמות השלילית שהיא עוררה בעיני .88
- 16 העו"ס לס"ד, ולהשיב את הדיון בסוגיה לנושא לשמו התכנסנו – ביטול מזונותיו של רועי. אין לחלוק על
- 17 כך שהאם לקחה חלק בניסיון הנוכחי לחידוש הקשר במורת רוח מופגנת ומתוקף החלטה שיפוטית
- 18 שחייבה אותה לעשות כן. האם, כמו האב, היתה סקפטית ביותר לגבי האפשרות שהקשר יחודש. יש עוד
- 19 מקום להנחה, המבוססת, שהתנגדותו של רועי נטועה בין היתר בעמדתה של האם, מתוך הזדהות עמה,
- 20 ושטיפול רגשי ודיאדי יכול לשאת פרי עבור השניים ובטווח הרחוק להואיל גם לביסוס קשר בין רועי
- 21 לאביו. ויחד עם זאת, בית המשפט סבור שאין להרחיק לכת ולקבוע שהאם "חיבלה" בניסיון לביסוס
- 22 הקשר. יובהר שאין בכך להמעיט מעבודתה המאומצת והנאמנה של העו"ס לס"ד, או של קודמתה
- 23 בתפקיד, שפעלה ללא לאות בנסיבות העניין, שאין קלות כלל ועיקר.
- 24
- 25 נסיבות המקרה פורטו באריכות בפסק הדין, וברי שהדרך לחידוש הקשר רצופה מכשולים משמעותיים .89
- 26 שנטועים עמוק בעברם של הצדדים ורועי. עמדתה השלילית של האם היא רק אחד מהם. בית המשפט לא
- 27 שוכנע, לצורך הליך זה, שהאם היא אבן הנגף שעומדת בין הקטין לאביו, ואם רק תסור מן הדרך תיפתח
- 28 הדלת לחידוש הקשר. בית המשפט מוצא בכך פרשנות פשטנית מידי לנסיבות העניין המורכבות שלפניו.
- 29 בית המשפט סבור עוד שאין מקום להנחה שעמדתה השלילית של האם נולדה וגובשה במטרה "לחבל"
- 30 בניסיון לחידוש הקשר, ונדמה שעמדה זו דווקא מבוססת היטב על התרחשויות העבר. מבלי שיהיה בכך
- 31 לקבל את התנהגותה של האם, אין מקום לקביעה לפיה התנגדותה נולדה לשם הגחמה שבכך.
- 32

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 יתירה מכך, רועי גילה אמנם סירוב גורף לפגוש באביו ולקחת חלק בניסיונות לבסס עמו קשר, ואף גילה
2 מיאוס מהעיסוק בכך ולא שש לשתף פעולה עם ד"ר א'. אך עם העו"ס לס"ד רועי כן שוחח "שיחה נעימה".
3 הוא חלק עמה את רגשותיו ואת מחשבותיו שאביו שונא אותו. הוא חלק עמה את שיחת הטלפון עם האב,
4 שהשאירה עליו חותם שטרם נמחה – ועל כך אין מחלוקת. יש מקום לעבד רגשות אלה ולטפל בהן,
5 וההצלחה בכך תלויה בין היתר גם בשיתוף פעולה מצד האם, אך אין מקום לפטור את האב מאחריותו
6 לצמיחת הרגשות השליליים כלפיו ולהניח את האחריות לכך על כתפיה של האם בלבד.
7
- 8 יש מקום להביא מתיאוריה של האם במהלך חקירתה הנגדית, על ההתרחשות והתנהגותו של רועי במהלך
9 שלושת הניסיונות לקיום מפגש ב"בית מאיה":
10
- 11 "כי הוא לא, הוא תפס לי את היד והוא לא רצה שאני אלך, עוד פעם, הוא בן אדם זר מבחינתו,
12 למה שהוא יהיה איתו באותו מקום לבד? הוא אומר לי, 'אמא, את לא זזה מפה', אפילו שהלכתי
13 לשירותים הוא אמר לי, 'אמא, נו את חוזרת, נו את חוזרת', הוא אפילו עקב אחרי לשירותים, הוא
14 לא נתן לי, אמרתי לו, 'אני אעלה למעלה לשתות מים', הוא גם לא רצה לתת לי, ניסיתי הרבה
15 פעמים להשאיר אותו לבד ביחד איתו, הוא לא היה מוכן, אמרתי לו, 'אולי תיכנס לפחות ליד
16 החדר, תשב ליד', אפילו העובד סוציאלי ניסה, 'תעמוד ליד החדר, קח כיסא תשב לפחות קרוב
17 יותר'" (ע' 42, ש' 8).
- 18
19 ובהמשך:
20
- 21 ש: בעמוד 3 באותו תסקיר כתוב פה, 'לציין כי לא נעשה כל ניסיון מצד האם לעודד או לתמוך בו
22 לקיום הקשר עם האב'.
23 ת: הוא רצה שאני אלחץ על הבן שלי להיכנס לחדר בכוח, אני לא, אמרתי לו, 'זה החלטה של
24 הילד, למה שאני אעשה משהו בכוח?', אני לא ראיתי לנכון ללחוץ על הילד שלי, הבן שלי
25 יושב כולו רועד עם דמעות בעיניים, לא רוצה להיכנס לחדר, מה אני יכולה עוד לעשות?
26 בקושי הבאתי אותו עד לבית מאיה איתי (ע' 42, ש' 18).
27
- 28 יש מקום לסברה שלכאורה על האם לרכוש כלים שיסייעו בידיה לגבש עמדה תקיפה יותר מול רועי, או
29 שמא לבנות סמכות הורית משמעותית יותר. אף אין צורך במומחיות כדי לקבוע שטוב תעשה האם אם
30 תבחר להסתייע בגורמים מקצועיים על מנת להכהות את הסימביוזה בינה ובין רועי, לטובתו של רועי
31 לעתיד לבוא, ואף לטובת חידוש הקשר עם אביו בעתיד. ויחד עם כל אלה, אין מקום לתלות את האחריות
32 לנתק בין רועי ובין אביו או לאי-ביסוס הקשר על כתפיה של האם, ואין מקום לתייג את התנגדותה
33 כ"חבלה" בקשר או בניסיון לבססו. אין עוד מקום לפקפק בקושי מולו ניצבת האם נוכח עמדתו של רועי

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 ולשייך אותו למעשיה או התנהגותה בלבד. האם ניצבת, כהורה יחיד, מול סירובו של הבן, כך גם אין
2 להניח את הפתרון לפתחה בלבד.
- 3
- 4 93. בית המשפט סבור עוד שאין מקום לתלות באם אשמה על כישלון הניסיונות לחידוש הקשר, שעה שכלל
5 לא ברור עד לעת זו, שהאב עצמו מעוניין בחידוש הקשר, פנוי עברו או מסוגל להכילו. כזכור, לא עלה
6 בידי העו"ס לס"ד או הצוות ב"בית מאיה" לבחון בזמן אמת את "זמינותו הרגשית של האב, התחייבותו
7 להתמיד ולהיות נוכח בחיי הבן", ובודאי שלא בשלו התנאים לקביעה או ההנחה שהאם, היא כאמור אבן
8 הנגף שעומדת בין האב לבין רועי.
9
- 10 94. בנוסף סבור בית המשפט שהיה מקום להימנע מלייחס לאם "חבלה" בהליך לחידוש הקשר, כ- 9 חודשים
11 לאחר פרוץ מגפת הקורונה שהביאה לשיבוש רוחבי באורח החיים ובמתכונת עבודת הרשויות, ושעה שגם
12 עבודת העו"ס שובשה, לא הוגש תסקיר בהתאם להחלטה, והאב כלל לא ביקש לקדם את ההליך במהלך
13 תקופה זו. במישור העובדתי, יש מקום להזכיר שהעו"ס לס"ד חזרה בה מהכחשת טענת האם שהיא פנתה
14 אל העו"ס בסמוך לאחר ההחלטה מיום 19.12.19.
15
- 16 95. עוד מוצא בית המשפט שלצורך ההליך דנן יש מקום להתאים את מסקנותיו של ד"ר א' להליך שלפנינו,
17 לביטול המזונות. גם לשיטתו של ד"ר א' יש מקום לפקפק ברצונו של האב בחידוש הקשר, ולדבריו שני
18 הצדדים "הביעו עמדה פסימית", "שניהם שחוקים ומתקשים להיכנס לתהליך נוסף".
19
- 20 96. מכשולים רבים עומדים בדרך לביסוס הקשר – למשל רצונו ויכולתו של האב, וסירובו של רועי מתוך
21 קשייו האובייקטיביים לקשור קשר עם אביו. ניכר עוד שהתובנות שהעלה ד"ר א' על הכתב מתארות היטב
22 את המצב הקיים, עליו התבקש לעמוד, ואינן מתעמקות בשלל הגורמים שעיצבו את עמדתו של רועי או
23 עמדת האם ונטועים בעבר ובאינטראקציה עם האב. למשל שיחת הטלפון ודבריו הבוטים של האב כלפיו,
24 וסירובו לשתף פעולה עם הוצאת דרכון תוך זלזול מופגן ברצונו של רועי לטוס לחו"ל.
25
- 26 97. יש להניח שבמידה והיתה מוגשת תביעה מצד האב לחידוש הקשר, וד"ר א' היה נדרש לחוות דעתו
27 כמומחה, היה מעמיק לדרוש ברקע למצב הקיים, שנטוע עמוק בעבר ולבחון, למשל, עד כמה האב מעוניין
28 בחידוש הקשר ומהו היקף תרומתו לדם הרע בין הצדדים ולחוסר האמון המוחלט בו ובמניעיו מצד האם
29 ורועי גם יחד. עוד יכול היה לדרוש בשאלה עד כמה אותנטי סירובו של רועי לפגוש באב, בעקבות אירועי
30 העבר, ועד כמה יש לייחס את סירובו לעמדת האם. עמדות מקצועיות כגון אלה נלמדות מהתבוננות
31 והכרות ארוכות יותר, בהליך הראוי לכך, ובהינתן הכלים המשפטיים המתאימים.
32

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

98. לבסוף, יש לשוב ולהדגיש שמהותו של הליך זה, **לביטול מזונות הקטין**, מכתיבה את אופי עבודתם של הגורמים המקצועיים, והן את סוג הכלים שעומדים לרשותו של בית המשפט. לו היה האב מגיש תביעה לחידוש קשר וקביעת הסדרי שהות עם רועי, היה מקום לבחון השאלה עד כמה יש בזהות וההזדהות בין האם לבין רועי כדי לעצב את אורחות חייו, תפיסת עולמו ויכולותיו החברתיות והאחרות. התסקירים השונים התייחסו לגזרה צרה ביותר בחייו של רועי, והיא יחסיו עם אביו. אז היה מקום לבחון את אורחות חייו, מצבו בבית הספר או מצבו החברתי, האם מתמודד עם קשיים חברתיים או אחרים, וכיצד הנתק מאביו ניכר בחייו. ודוק – מטובתו המובהקת של ילד להכיר את שני הוריו ולשהות עם שניהם עד כמה שניתן, אך על הליך לביסוס קשר – שאינו קיים בענייננו – להתבצע תוך ניטור טובתו של הילד הקונקרטי, של רועי, על רקע כלל הנסיבות האופפות את חייו.

10

99. **לסיכום**, בית המשפט האריך עד מאוד בבחינת נסיבות העניין, והסיק שמחד גיסא **אין מקום לראות בסירובו של רועי לפגוש באביו משום סירוב עצמאי שנולד במובחן מהתנהגות אביו. נמצא שהאב נושא באחריות כבדה ליצירת הנתק ולעיצוב דעתו השלילית של רועי כלפיו**. מאידך גיסא, אין לראות באם כמי שאחראית לנתק, על אף שיש לה תרומה לאי-ביסוסו. הגם שעמדתה השלילית מקרינה על דעתו של רועי, אין לראות בה משום גחמה שנולדה לצורך "חבלה" בקשר. כשם שהתרשמו הגורמים המקצועיים בענייננו, שני ההורים אחראים לנתק בין רועי לאביו. מטעמים אלה מוצא בית המשפט שהאב לא הוכיח שיש לתייג את רועי ש"בן מורד" או סרבן, ודין התביעה להידחות.

18

19

המישור הכלכלי

100. לאחר עיון בסימוכין מטעם הצדדים, יש לקבוע שגם ההיבטים הכלכליים שבנסיבות העניין אינם הולמים את קבלת התביעה. בראשיתו של ההליך עבדה האם כשכירה ב[...], באמצעות חברת כוח אדם, והשתכרה 3,000 ₪ - 3,500 ₪ בממוצע (צורפו העתקי תלושי שכר, ר' תצהיר זכויות מיום 20.11.18). בנוסף שולמה לאם קצבת השלמת הכנסה 2,200 ₪ - 2,400 ₪ (צורפו אישורים), וכן סיוע בשכ"ד בשיעור 1,170 ₪. בנוסף, נשא האב במזונות רועי בשיעור 1,000 ₪ בלבד מתוקף צו תשלומים בתיק הפש"ר שפתח (האישה צרפה דפי חשבון ודפי חיובי אשראי). מהכנסתה זו היא נושאת בשכ"ד בשיעור 1,700 ₪, בהוצאות אחזקת המדור, ובהחזרי הלוואה בשיעור 840 ₪.

26

101. נכון למועד תצהיר עדותה הראשית לא עבדה האם יותר, והתקיימה מקצבת אבטלה בשיעור 4,000 ₪. בנסיבות אלה, הפחתת המזונות תהא בעלת השפעה משמעותית על יכולתה של האם לכלכל את רועי – כל שכן ביטול המזונות כדרישת האב.

30

102. האב מתגורר בבית אמו ואינו נושא בהוצאות מדור. נכון למועד תצהיר הזכויות מטעמו מיום 29.11.18, האב התקיים מקצבת נכות בשיעור 3,125 ₪. לתצהיר עדותו הראשית צירף האב דוח רווח הפסד לשנת

33

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

1 2020, שמלמד לכאורה על רווח שנתי זעום בסך 11,300 ₪. אך עיון בדפי החשבון שצירף מלמד על תשלום
2 דמי אבטלה בשיעור 4,032 ₪ וכן על הפקדות של המחאות ממקור לא ידוע לחשבוננו, בסכומים משתנים
3 – 1,000 ₪, 3,000 ₪, 4,800 ₪. על אף שמצבו הכלכלי של האב אינו מזהיר, הוא אינו נושא בדמי מדור,
4 ואף אינו משלם מזונות לידי האם, אותם היא גובה באמצעות המל"ל. ענייננו אינו בתביעה להפחתת
5 מזונות, והאב לא עמד על מצבו הכלכלי כעילה להפחתת המזונות, ולמותר להוסיף על הדברים.

6

7

סוף דבר

8 103. בית המשפט עמד באריכות על הליכי העבר וניסיון העבר לביסוס הקשר בין התובע לרועי. נמצא שהאב
9 משך ידיו מהליך זה באבחה אחת. עוד עמד בית המשפט על הניסיון לביסוס הקשר שהתקיים במקביל
10 לבידור התביעה דנן לביטול המזונות. בית המשפט בחן את הנסיבות כולן על רקע ההלכה המשפטית
11 והמבחנים שעיצבה הפסיקה לבחינת טענת "בן מורד" או סרבן. נמצא שנסיונות העניין אינן הולמות את
12 טענות האב ואת קבלת תביעתו. נקבע שסירובו של הבן לפגוש באב לא נולד בחלל ריק והוא פרי התנהגותו
13 של האב כלפיו, ושיש לייחס לאב אחריות ממשית ליצירת הנתק עם בנו. נקבע עוד שאמנם יש לייחס גם
14 לאם אחריות לאי-ביסוס הקשר, אך אין לראות בה אחראית לכך או לגיבוש עמדתו השלילית של רועי.
15 **נסיבות אלה מובילות למסקנה שדינה של התביעה להידחות. גם בחינת מצבה הכלכלי של האם מלמד**
16 **שהפחתה או ביטול המזונות יביאו לפגיעה ממשית ביכולתה לשאת בהוצאותיו של רועי, ויש לדחות את**
17 **התביעה אף משום כך.**

18

19 104. עומק הסכסוך בענייננו חורג מגבולותיו של פסק הדין, סכסוך מצער שתוצאותיו קשות. במרכז ניצב
20 רועי, נער בן 14 שגדל כל חייו במציאות נטולת אב. ההכרעה בסכסוך מלווה בתחושת החמצה, בבחינת
21 "תם ולא נשלם". המאמצים לבסס קשר כלשהו בין רועי ואביו לא הביאו לשינוי בעמדתו וברגשות
22 השליליים שאביו מעורר בו. הוא נושא עמו מטען רגשי קשה מנשוא, שאינו מטופל או זוכה ליחס ראוי
23 מהוריו, כמתחייב מהם. מצב זה אינו מבשר טובות לרועי, שמוסיף לצבור ולעצור בתוכו תחושות שליליות
24 של כעס, דחיה ועלבון, והן תמשכנה ללוות אותו בעתיד ולהשפיע על התפתחות אישיותו, אופיו ותפיסת
25 עולמו.

26

27 105. מניסיונו של בית המשפט, רועי זקוק בדחיפות לטיפול רגשי משמעותי וקבוע, שיסייע בידו לעבד את
28 רגשותיו השליליים, לתת להם ביטוי ואת מקומם הראוי במארג רגשותיו. על רועי למצב עצמו כאישיות
29 נפרדת מאמו, תוך ביסוס הביטחון בכך שאפשר ומותר להכיר את אביו, מבלי שאמו תאבד את מקומה
30 המרכזי בחייו. מותר עוד לשאוף לקשר עם אביו, מבלי לגרוע מן העוולות שגרם לו, ולשאוף להשלמה,
31 לשלמות, הקלה ומחילה, מבלי לפגוע במעמד אמו האהובה או לבטל את תחושותיה.

32

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

106. לשם כך אין צורך או מקום להליך שיפוטי. ההיפך הוא הנכון. יש בכך משימה שאין ראוייה ממנה לשיתוף פעולה בין ההורים ששואפים לטוב ביותר עבור רועי. אפשר להתמסר אליה בהתעלם מהמשקעים הקשים שבין הצדדים. בנסיבות בהן יעשה הדבר ללא התערבות שיפוטית או התערבות מצד הרשויות, בלי ממד של כפיה, ובעידוד שני הוריו או אמו, יתכן שהתנגדותו של רועי תתרופף ותפחת.
107. מבלי להמעיט מחומרת מעשיו ומחדליו של האב, יש מקום להתייחס גם לתחושות הקשות שעורר בו סירובו הגורף של בנו לכל קשר אתו. ניסיונותיו של האב לבסס קשר עם בנו על דרך הכפייה, הסתיימו במפח נפש. גם בהקשר זה, שינוי יכול ויבוא ללא התערבות שיפוטית, ומוטב שכך. אין לומר שכלו הקיצין, ואל לו לאב להרים ידיים. עליו לקבל את תחושותיו השליליות של רועי כלפיו ולעמול בכדי להביא לריכוך תחושות אלה. אפשר להעלות על הדעת דרכים שונות להגיע אל ליבו של רועי תוך גיוס מידה רבה של סבלנות. על האב לגייס את מיטב היצירתיות שטמונה בו, ליזום שיח ישיר או עקיף, במכתבים או בהודעות, בשליחת מתנות ובמחווות. על האב לחזר אחר רועי, לכבד את מקומה של אמו בחייו, לשכנעו שהוא מכיר בעוול ובכאב שגרם בעבר ושהוא נחוש לתקן ולבנות מחדש.
108. על האם לתת ברכתה לכך, לעודד את הדברים ולספק לרועי תחושת בטחון. עליה להשרות על רועי את הבטחון שקשירת קשרים עם אביו לא תבוא על חשבון יחסיו עמה, או לפגיעה בקשר המיוחד בינה ובין רועי. על האם להרפות מהגנתה הגורפת, והטבעית, על רועי ולהטמיע בו את הבטחון, שיוכל להתמודד עם האתגרים הרגשיים שיזמנו הניסיונות לביסוס קשר עם אביו, ושהיא תהיה שם ותתמוך בו ברגעי השפל.
109. בית המשפט סבור עוד ששני ההורים ימצאו רווח גדול בפניה לטיפול רגשי אישי, בו יוכלו לעבד את רגשותיהם ולזכות לכלים נחוצים לחיים, ולהתמודדות עם הנסיבות שהביאונו עד הלום. בית המשפט ישוב וידגיש שטיפול שנעשה ללא כפיה והתערבות של גורמי רווחה, כי אם מתוך רצון לשינוי וללימוד, הוא בעל סיכויים רבים לשאת פירות שישמשו את ההורים לאורך חייהם.
110. בית המשפט שב וקורא להורים, להגיע לכל הפחות להסכמה בסיסית על מתן טיפול רגשי קבוע לרועי – טיפול לו הוא מאד זקוק. לשם כך אין צורך לעסוק במחלוקות העבר, או להגיע להסכמות נוספות. יהיה בכך להביא מזור רב לרועי. אף יהיה בכך שיקוף לשיתוף פעולה בין ההורים שיניח את דעתו של רועי וירכך את התנגדותו. **גורלו של רועי נתון בידי הוריו ובית המשפט מצפה מההורים להתעשת לטובתו ולהניח את מחלוקות העבר בצד.**
111. בית המשפט יבקש לתרום את "חלקו" לקירוב בין ההורים, לטובתו של רועי, ולצינון האווירה הטעונה בין השניים. הואיל והאם יוצגה בהליך זה על ידי באת-כוחה מטעם הלשכה לסיוע משפטי, מוצא לנכון בית המשפט שלא לחייב את האב בתשלום הוצאות משפט, חרף דחיית תביעתו.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תלה"מ 18-07-8359 פלוני נ' פלונית

- 1 על בסיס כל הנקוב בפסק הדין, נקבע כדלקמן: 112.
- 2 א. תביעת התובע לביטול מזונות הקטין – נדחית.
- 3 ב. אין צו להוצאות.
- 4
- 5 המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.
- 6
- 7 פסק הדין מותר לפרסום בכפוף להשמטת פרטים מזהים.
- 8
- 9
- 10 ניתן היום, ב' ניסן תשפ"ב, 03 אפריל 2022, בהעדר הצדדים.
- 11

אלה מירז, סגנית נשיא

- 12
- 13
- 14
- 15
- 16